

วิภัตตินาม ๑๔ ตัว

ลำดับ เอกวจนะ พหุวจนะ อายตนิบาต

กัตตา* (ผู้ทำ) **ประธาน** ปฐมา (ที่ ๑) **ลี** **โย** **อันว่า** (อ.)

กัมม* (สิ่งที่ถูกทำ) ทุตติยา (ที่ ๒) **อ** **โย** **ซึ่ง, สู,** **ยัง,** **สิ้น-ตลอด, กะ, เฉพาะ**
การิตกัมม

กรณ (เครื่องมือ) ตติยา (ที่ ๓) **นา** **หิ** **ด้วย, โดย,** **อัน,** **ตาม,** **เพราะ,** **มี-ด้วยทั้ง**
อนภิहितกัตตา

สัมปทาน (ผู้รับมอบ) จตุตถิ (ที่ ๔) **ส** **น** **แก่, เพื่อ, ต่อ**

อปาทาน (ที่ที่จากไป) ปัญจมี (ที่ ๕) **สฺมา** **หิ** **แต่-จาก, กว่า,** **เหตุ/เพราะ**

สามีสัมพันธ (ความเป็นเจ้าของ) ฉัญฉฐิ (ที่ ๖) **ส** **น** **แห่ง-ของ,** **เมื่อ**
อนาทร

โอกาส (สถานที่-เวลาที่ทำ) สัตตมี (ที่ ๗) **สฺมิ** **สุ** **ใน-ใกล้-ที่-ณ-บน,** **ครั้นเมื่อ,** **ในเพราะ**
ลักษณะ

อาลปน (คำร้องเรียก) **อาลปนะ** **ลี** **โย** **แนะ-ดูก่อน-ซ้ำแต่**

ลี และ โย เป็น วิภัตติที่ ๑ (ปฐมาวิภัตติ)

อ และ โย เป็น วิภัตติที่ ๒ (ทุตติยวิภัตติ) ...

ฝ่ายพหุวจนะ มีคำว่า “ทั้งหลาย” ต่อท้าย เขียนย่อว่า “ท.” เช่น อ.ชน ท., ซึ่งบุรุษ ท.

ความจริง “อันว่า” ไม่ใช่อายตนิบาต เพราะไม่ได้เชื่อมต่อคำใดๆ เข้าด้วยกัน ไม่มีในแบบไวยากรณ์ แต่ภายหลังมีการกำหนดให้แปลเพิ่มเข้ามาด้วย

* ในกัตตฺวาจก: กัตตา-ผู้ทำ ลงปฐมาวิภัตติ
กัมม-กรรม ลงทุตติยวิภัตติ
ในกัมมวาจก: กัมม-กรรม ลงปฐมาวิภัตติ
กัตตา-ผู้ทำ ลงตติยวิภัตติ

กตตุการก (ผู้ทำ)
- ผู้ทำ เป็นประธาน ‘สยกัตตา’ **ปฐมา.**
- ผู้ใช้ให้ทำ เป็นประธาน ‘เหตุกัตตา’ **ปฐมา.**
- ผู้ทำ ที่ไม่ได้เป็นประธาน ‘อนภิहितกัตตา’ **ตติยา.**

กมฺมการก (สิ่งที่ถูกทำ)
- กรรม เป็นประธาน ‘วุดตกัมม’ **ปฐมา.**
- กรรม ที่ไม่ได้เป็นประธาน ‘อวุตตกัมม’ **ทุตติยา.**
- กรรมที่ถูกใช้ให้ทำ ‘การิตกัมม’ **ทุตติยา.**

กรณการก (เครื่องมือ/สิ่งที่ใช้ ในการทำ) **ตติยา.**
สัมปทานการก (ผู้รับมอบ/กรรมรอง) **จตุตถิ.**
อปาทานการก (ที่ที่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งแยกจากไป) **ปัญจมี.**
โอกาสการก (สถานที่ทำ, เวลาที่ทำ) **สัตตมี.**